

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ Κ. ΠΑΠΠΑ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΠΤΕΡΟΥ ΤΗΣ ΔΕΗ ΕΝ ΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΕΚΘΕΣΕΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

PRESS CONFERENCE, Δευτέρα 6 Σεπτεμβρίου 1965

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Δημοσίας Έπιχειρήσεως Ήλεκτρισμού, καθηγητής κ. Άλ. Παππάς, όμιλών κατά τὰ εγκαινία του Περιπτέρου τής ΔΕΗ εϊς τήν Διεθνή Έκθεσιν Θεσσαλονίκης, εϊπε τὰ εξής :

Επιθυμώ νά σάς εκφράσω τήν χαρά μου, διότι μου δίδεται ή εύκαιρία νά σάς ύποδεχθώ εϊς τόν κώρον αυτόν, όπου ή Δημοσία Έπιχειρήσις Ήλεκτρισμού, μετέχουσα όπως κάθε χρόνο εϊς τήν Διεθνή Έκθεσιν Θεσσαλονίκης, προβάλλει κυριώς εφέτος ένα από τὰ πλέον σημαντικά έπιτεύγματά της, ως εϊναι ή μεγαλειώδης πολιτιστική εζόρμπος εϊς τήν ελληνικήν ύπαιθρον, διά τής εκτελέσεως του προγράμματος τών νέων ήλεκτροδοτήσεων 1964—1965. Χωρίς νά ύστερη ή ΔΕΗ εϊς τόν τομέα τής παραγωγής και ειδικώτερον εϊς τήν κατασκευήν μεγάλων ένεργειακών έργων, έχει από ενός ήδη ετους στρέψει μέσα μέρος τής δραστηριότητός της εϊς τήν προσπάθειαν ταχυτέρας και εύρυτέρας επεκτάσεως τών δικτύων της εϊς τήν ύπαιθρον, ώστε ένα νέον σημαντικόν τμήμα τών κατοίκων τής ελληνικής επαρχίας νά άποκτήσιν τó αγαθόν του ήλεκτρισμού.

Δοθείσης τής θεμελιώδους σημασίας ήν έχει εϊς τήν έν γενεί ανάπτυξιν τής οικονομίας τής χώρας, τόσοσν ή αύξησις τής παραγωγής ήλεκτρικής ένεργείας, όσον και τó ποσοστόν του εζυπηρετουμένου πληθυσμού, έν συσχετισμώ προς τας δημιουργουμένας δυνατότητας εύρυτέρας χρησιμοποίησεως του ήλεκτρικού ρεύματος εϊς όλους τούς κλάδους τής παραγωγής, νομίζομεν ότι τó έπιτελούμενον νύν ύπό

τής ΔΕΗ εϊς τούς δύο τούτους τομείς έργων έπιβάλλεται κατ' έξοχήν νά εζαρθή ένταύθα, όπου προβάλλεται διεθνώς ή πρόοδος τής ελληνικής παραγωγικής και πολιτιστικής προσπάθειας.

Εϊναι γνωστόν ότι τó πρόγραμμα νέων ήλεκτροδοτήσεων του 1964—1965 περιλαμβάνει τόν έξ-ηλεκτρισμόν 877 χωριών και οικισμών, μέ συνολικό πληθυσμό 540.000 κατοίκων. Κατά τήν περίοδον εκτελέσεως του προγράμματος αυτού θά ήλεκτροδοτηθούσιν και έτερα 122 χωριά και οικισμοί που εϊχαν περιληφθί εϊς τὰ προγράμματα προηγουμένων ετών, χωρίς όμως νά πραγματοποιηθί ή ήλεκτροδόησις των. Ούτω, ό συνολικός αριθμός ήλεκτροδοτήσεων τής περιόδου αύτής θά φθάσιν τὰ 999 χωριά και οικισμούς. Νομίζω ότι θά συμφωνήσετε μαζί μου ότι τó έργον αυτό δικαίως εχαρακτηρίσθιν ως τεχνικός άθλος. Άποτελεί δέ πράγματι τεχνικόν άθλον όταν ληφθί ύπ' όψιν ότι ή εκτέλεσις του ουσιαστικά άρχισε από τόν Οκτώβριο του 1964, ότι οι χειμερινοί μήνες δέν επέτρεπαν τήν κανονική πρόοδο τής εργασίας στήν ύπαιθρο και ότι έν πάση περιπτώσει κατά τήν δεκαετηραετιάν 1950—1964 εϊχον συνολικά τó πρώτον ήλεκτροδοτηθί ύπό τής ΔΕΗ εϊς όλόκληρον τήν Έλλάδα 1.300 χωριά.

Εκείνο όμως που έχει ιδιαιτέραν

σημασίαν εϊναι τó γεγονός ότι τó άλμα τών ήλεκτροδοτήσεων του προγράμματος 1964—1965, άποτελεί τήν άπαρχήν τής εκτελέσεως ενός εύρυτέρου πολιτιστικού προγράμματος έξηλεκτρισμού τής ύπαιθρου. Μέ αίσθημα έθνικής ύπερηφανείας εύρίσκομαι εϊς τήν εύχάριστον θέσιν νά σάς αναγγείλω ότι ήδη κατηρτίσθιν και ένεκρίθην ύπό του Διοικητικού Συμβουλίου τής ΔΕΗ τó πρόγραμμα νέων ήλεκτροδοτήσεων του 1966, βάσει του όποιου προβλέπεται νά ήλεκτροφωτισθούσιν κατά τó προσεχές έτος άκόμη 1.000 χωριά και οικισμοί, μέ συνολικό πληθυσμό ύπερβαίνοντα τούς 450.000 κατοίκους. Πρέπει νά διευκρινισθί ότι τó πρόγραμμα αυτό άποτελεί τμήμα του καταρτισθέντος γενικώτερου προγράμματος ήλεκτροδοτήσεως τής τριετίας 1966—1968, τó όποιόν ύνεβλήθην ήδη εϊς τήν Κυβέρνησιν προς έγκρισιν.

Άπό άπόψεως δαπάνης τó πρόγραμμα ήλεκτροδοτήσεων τής ύπαιθρου τών ετών 1966—1968, θά άπαιτήσιν τó τεράστιον ποσόσν του ένός δισεκατομμυρίου έπτακοσίων εκατομμυριών δραχμών, εκ τών όποιών θά δαπανηθί διά τήν εκτέλεσιν του προγράμματος 1966 ποσόσν δρχ. πεντακοσίων εκατομμυριών. Όπως εϊναι γνωστόν, διά τó πρόγραμμα 1964—1965 τó Κράτος ενίσχυσε τήν ΔΕΗ διά τήν σύναψιν ειδικού δανείου 200.000.000 δρχ. από τέ Ταχυδρομικά Ταμειυτήρια, μέ τó

κον 6,5%, εκ του οποίου τὰ 5,5% καλύπτονται εκ του Κρατικού προϋπολογισμού. Είμεθα θέβαιοι ότι η κρατική εν προκειμένω ενίσχυσις, η οποία δέν περιωρίσθη μόνον εις τήν ως άνω ενέργειαν, θά συνεχισθῆ με τήν αὐτήν κατανόησιν διὰ τήν άπρόσκοπον ολοκλήρωσιν και του προγράμματος εξηλεκτρισμοῦ τῆς υπαίθρου τῶν ἐτῶν 1966-1968.

Εν πάσῃ περιπτώσει, όταν ολοκληρωθῆ ἡ ἐφαρμογή του προγράμματος ηλεκτροδοτήσεων 1966-1968, θά ἔχουν ἀποκτήσει ηλεκτρικό ρεύμα τὰ 91% του πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος, συμπεριλαμβανομένων δηλ. τῶν κατοίκων τῶν πόλεων και τῆς υπαίθρου. Προκειμένου κεχωρισμῶς περι τῆς υπαίθρου ὑπολογίζεται ότι μετὰ τήν ἐκτέλεσιν του προγράμματος 1966-1968, θά ἀποκτήσουν ηλεκτρικό ρεύμα τὰ 85% τῶν κατοίκων, δεδομένου ὅτι τὸ ὑπόλοιπον 15% ἀφορᾷ πληθυσμούς διαμένοντας εις μικροῦς οἰκισμούς ἢ ἀπροσίτους περιοχάς, αἵτινες λόγω γεωγραφικῆς θέσεως δέν εἶναι τεχνικῶς και οικονομικῶς δυνατὸν ὑπὸ τὰς σημερινὰς τεχνικὰς δυνατότητας νὰ συνδεθῶν με τὸ Ἐθνικὸν Δίκτυον τῆς ΔΕΗ. Προσπάθεια πάντως θά καταβληθῆ διὰ τήν ὁμοιομορφον κατανόησιν κατὰ ἐπαρχίας, ὥστε στὸ τέλος του 1968 νὰ μὴ ὑπάρχουν αἱ σημεριναὶ σοβαραὶ διαφοραὶ μετὰ τῶν διαφόρων Νομῶν και Ἐπαρχιῶν ἀπὸ πλευρᾶς ποσοστοῦ ηλεκτροδοτήσεων.

Οσον ἀφορᾷ τὸν κατασκευαστικὸν τομέα πρέπει νὰ τονισθῆ ἡ σημειωθεῖσα πρόοδος εις τήν ἐκτέλεσιν τῶν νέων μεγάλων ἐνεργειακῶν ἔργων παραγωγῆς. Τὸ σημαντικώτερον γεγονός του διαρρυσάντος ὀκταμήνου του 1965, ὑπῆρξεν ἡ ἀποπεράτωσις κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα του φράγματος «Βασιλεὺς Παῦλος», (τὸ ὅποιον, ὡς γνωστὸν, εἶναι τὸ ὑψηλότερον γαιόφραγμα τῆς Εὐρώπης) και ἡ ἀπὸ 21ης Ἰουλίου ἐναρξίς πληρώσεως διὰ τῶν ὑδάτων του Ἀχελώου τῆς τεχνητῆς λίμνης τῶν Κρεμαστῶν. Ἐφ' ὅσον ἡ πλήρωσις τῆς λίμνης συνεχισθῆ με τὸν προδιαγραφόμενον ρυθμόν, ἴτοι ὑπὸ συνθήκας ἔτους μέσης ὑδραυλικότητος, ὑπολογίζεται ὅτι ἡ πρώτη μονὰς του Ἀχελώου, ἰσχύος 109.000 κω, θά τεθῆ εις λειτουργίαν μέχρι του τέλους Δεκεμβρίου. Αἱ ὑπόλοιποι τρεῖς μονάδες, ἰσχύος ἐκάστη 109.000 κω, θά τεθοῦν ἐν λειτουργίᾳ σταδιακῶς μέχρι του προσεχοῦς Μαΐου.

Εξ ἄλλου συμπληροῦται ἡ κατασκευὴ τῶσον τῆς Γ' Μονάδος

Πτολεμαῖδος, ἰσχύος 125.000 κω ὅσον και τῆς Ζ' Μονάδος Ἀγίου Γεωργίου Κεραταινίου, ἰσχύος 60.000 κω, αἵτινες ὑπολογίζεται ὅτι θά τεθοῦν ἐν λειτουργίᾳ ἐντὸς του προσεχοῦς Νοεμβρίου.

Εν τῷ μετὰξυ ἔχουν τεθῆ εις λειτουργίαν ἡ Β' Μονὰς τῆς ΛΙ-ΠΤΟΛ, ἰσχύος 33.000 κω ὡς και ἡ Γ' Μονὰς του Λούρου, ἰσχύος 5.000 κω.

Η παραθεῖσα κατὰ τὸ πρῶτον ἐξάμηνον του 1965 ηλεκτρικὴ ἐνέργεια (Ἰανουάριος-Ἰούνιος) ἀνῆλθεν εις δύο δισεκατομμύρια εἰκοσι πέντε ἑκατομμύρια (2.025.000.000) κιλοβατῶρας, ἐναντι ἐνὸς δισεκατομμυρίου ὀκτακοσίων δώδεκα ἑκατομμυρίων (1.812.000.000) κιλοβατῶρων του ἀντιστοίχου ἐξαμήνου 1964. Με τήν ἐνταξιν εις τὸ σύστημα τῆς ΔΕΗ και τῶν ἀνωτέρω ἀναφερομένων μονάδων (Ἀχελώου, Πτολεμαῖδος κλ.), ἡ παραγωγή ηλεκτρικῆς ἐνεργείας θά ὑπερβῆ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος τὰ τεσσεράμιση δισεκατομμύρια κιλοβατῶρων ἐναντι τριῶν δισεκατομμυρίων ἑπτακοσίων ἑκατομμυρίων του 1964, ἴτοι θά παρουσιάσῃ αὐξῆσιν περίπου 24,3%, ἐναντι αὐξήσεως περίπου 20% πού παρουσίασε κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος. Ἐκεῖνο δὲ τὸ ὅποιον θεωρεῖται ὡς ἰδιαίτερος χαρακτηριστικὸν εἶναι τὸ γεγονός ὅτι ἡ ἐγκατεστημένη ἰσχύς του διασυνδεδεμένου συστήματος τῆς ΔΕΗ, θά ἀνέρχεται, τὸ τέλος του 1965, εις 1.110.000 κιλοβάτ, ἴτοι θά αὐξηθῆ ἐναντι του 1964 περίπου κατὰ 46,3%.

Οσον ἀφορᾷ τὴν κατανάλωσιν ηλεκτρικῆς ἐνεργείας, σημειοῦται μὲ σταθερὰ ἀνοδος του δεικτου διαθέσεως ηλεκτρικοῦ ρεύματος εις τήν Ἑλληνικὴν ἐπαρχίαν. Ενδεικτικὸν εἶναι ἐπίσης τὸ γεγονός ὅτι ἐπὶ 64.182 νέων συνδέσεων του ἐξαμήνου Ἰανουαρίου-Ἰουνίου 1965, αἱ 34.042 ἐγένοντο εις τὰς ἐπαρχίας και αἱ 30.140 εις τήν περιφέρειαν Πρωτευούσης. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἐξάμηνον κατασκευάσθησαν εις τήν πέραν τῆς πρωτευούσης Ἑλλάδα, δίκτυα διανομῆς, συνολικοῦ μήκους 2.740 χιλιομέτρων, ἐκ τῶν ὁποίων 1.343 χιλιομέτρα γραμμῆς μέσης τάσεως και 1.397 χιλιομέτρα χαμηλῆς τάσεως, ἴτοι ἐπραγματοποιήθη αὐξῆσις κατὰ 170% ἐναντι τῶν κατασκευασθέντων κατὰ τὸ πρῶτον ἐξάμηνον του 1964 δικτύων εις τὰς ἐπαρχίας. Εἰς τήν περιοχὴν πρωτευούσης, κατὰ τήν ἴδιαν περίοδον, κατασκευάσθησαν δίκτυα συνολικοῦ μήκους 428 χιλιομέτρων. Οὕτω, εις τὸ τέλος του πρώτου ἐξαμήνου του τρέχοντος

ἔτους τὸ συνολικὸν μήκος τῶν δικτύων τῆς ΔΕΗ καθ' ὅλην τήν χώραν ἴτω 2.404 χιλιομέτρα δικτύων μεταφορᾶς και 28.740 χιλιομέτρα δικτύων μέσης και χαμηλῆς τάσεως (διανομῆς).

Ἐτερον σημαντικὸν γεγονός διὰ τὸ ὅποιον αἰσθάνομαι ἰδιαίτερον ἱκανοποιῶν, πού μου δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ τὸ ἀναγγεῖλω ἐδῶ εις τήν Θεσσαλονίκην, εἶναι ὅτι καταρτίσθη και ἐνεκρίθη ὑπὸ του Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς ΔΕΗ τὸ νέον δεκαετῆς ἐνεργειακὸν πρόγραμμα, καλύπτον τήν περίοδον 1965-1974. Δέν θά ὑπεισέλθω εις λεπτομερείας του προγράμματος αὐτοῦ, δεδομένου ὅτι τοῦτο θά ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον ἰδιαίτερας ἀνακοινώσεως.

Επιφελούμαι ὁμως τῆς παρουσίας μου εις τήν Μακεδονικὴν πρωτεύουσαν διὰ νὰ ἀναγγεῖλω τρία νέα μεγάλα ἔργα, τὰ ὁποῖα πιστεύω ὅτι θά χαροποιήσουν ὄλους ἰδιαίτερος τὸν Μακεδονικὸν Λαόν. Τὸ πρῶτον ἔργον ἀφορᾷ εις τήν ἀξιοποιῶσιν του ὑδροδυναμικοῦ του Ἀλιάκμονος, διὰ τῆς κατασκευῆς φράγματος εις τήν θέσιν Πολύφυτον και ἐγκαταστάσεως δύο μονάδων, συνολικῆς ἰσχύος 118.000 κω, με πρόβλεψιν πιθανῆς ἐνάρξεως λειτουργίας κατὰ τὸ ἔτος 1971. Τὸ 6' ἔργον ἀφορᾷ εις τήν ἐγκατάστασιν Δ' Μονάδος εις τήν Πτολεμαῖδα, ἰσχύος 150.000 κω, τῆς ὁποίας ἡ λειτουργία προγραμματίζεται διὰ τὸ 1972. Τέλος, τὸ τρίτον ἔργον ἀφορᾷ ἐπίσης εις τήν ἐγκατάστασιν και Ε' Μονάδος εις τήν Πτολεμαῖδα, ἰσχύος 150.000 κω, με πρόβλεψιν ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τὸ ἔτος 1973.

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ πρέπει νὰ μνημονεῖθῃ μὴ πολὺ ἐνδιαφέροισα ἔρευνα, ἡ ὁποία ἐκτελεῖται πρωτοβουλία και δαπάναις τῆς ΔΕΗ, με τήν συνεργασίαν του Ἰνστιτούτου Γεωλογίας και Ἐρευνῶν Ἰππεδάφους, εις τὸ κοῖτασμα τύρφης τῶν Τεναγῶν Φιλιππων, δυτικῶς τῆς Καβάλας. Ἡ ἔρευνα αὐτῆ, ἀρξασμένη πρό ἐνός ἔτους, ἔχει δώσει μέχρι στιγμῆς λίαν ἐνθαρρυντικὰ ἀποτελέσματα και ὑπάρχοντες θάσιμοι ἐλπίδες ὅτι ἡ τύρφη τῶν Φιλιππων θά ἀποτελέσῃ μίαν μεγάλην ἐνεργειακὴν πηγήν διὰ τήν ἐνίσχυσιν του συστήματος τῆς ΔΕΗ.

Δέν θά ἐπεκταθῶ περισσότερο. Περιορίζομαι μόνον νὰ προσθέσω ὅτι βάσει του καταρτισθέντος προγράμματος, προβλέπεται ὅτι ἡ ἰσχύς του διασυνδεδεμένου συστήματος τῆς ΔΕΗ θ' ἀνέλθῃ κατὰ τὸ τέλος του 1966 εις 1.370.000 κιλοβάτ και ὅτι ἡ ἀντίστοι-

χος παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας κατά το προσεχές έτος θα υπερβή τα εξήμισι δισεκατομμύρια κιλοβατώρας, ήτοι θα παρουσιάσει αύξηση περίπου κατά 44%, έναντι της παραγωγής του 1965.

Όσον αφορά, τέλος, το νέον δεκαετές ενεργειακό πρόγραμμα 1965-1974, ή ολοκλήρωσις αυτού θα επιτρέψη ώστε ή 'Ελλάς να έχη αποκτήσει κατά τό 1974 ένα σύστημα παραγωγής, θεμελιωμένον επί της αξιοποίησης των πλέον σημαντικών πηγών ενέργειας της χώρας, θερμικών και υδραυλικών, με εγκατεστημένην ισχύν περίπου 3.200.000 κιλοβάτ και ικανότητα έτπείας παραγωγής περίπου δέκα έξ δισεκατομμυρίων κιλοβατρωών.

Εν τώ μεταξύ μέχρι της περιόδου εκείνης, υπολογίζεται ότι θα έχουν προωθηθῆ αντίστοιχως και αι δυνατότητες χρησιμοποίησης της πυρηνοληκτρικής ενέργειας, θέμα τό όποιον αντιμετώπιζει ήδη ή ΔΕΗ, με πρόβλεψιν ενός πυρηνικού σταθμού διά την μετά τό 1972 περίοδον, ότε τό κόστος των σταθμών αυτών θα καθιστά, ως προβλέπεται, πλέον συμφέρουσαν τοιαύτην εγκατάστασιν.

Πριν τερματίσω την όμιλίαν μου θα ήθελα να σάς πώ και δυό λόγια και διά τό Περίπτερον της ΔΕΗ. Δέν θα αναφερθώ εις τά εκθέματα. 'Ελπίζομεν ότι έξ όσων προβάλλονται με τόσων γενικότητα έδω θα δυνηθῆ ό έπισκεπτής να σχηματίση μίαν συγκεκριμένην έντύπωσιν περί της δραστηριότητας και του έργου της ΔΕΗ ίδια διά τόν έπιτελούμενον εις την ύπαιθρον άθλον με τας άθροάς ηλεκτροδοτήσεις του προγράμματος 1964-1965, ως και του έν όψει προγράμματος του 1966. 'Εκείνο τό όποιον όμως έπιθυμώ ιδιαίτέρως να έπισημάνω είναι ή από του παρελθόντος έτους καθιερωθείσα συσχέτισις του έργου της προβολής της 'Επιχειρήσεως με μίαν από τας πλέον έξιδανικευμένας εκδηλώσεις της Τέχνης, είτε υπό τόν τύπον των Sgraphito, με τά όποία διεκόσμησε πέρυσι τό περίπτερον της ΔΕΗ ό έκλεκτός καλλιτέχνης κ. Σπύρος Βασιλείου, είτε υπό τόν τύπον της κλασσικής ζωγραφικής, με τίς ώραιές πολύχρωμες τοιχογραφίες, τίς όποιες και πάλιν ό κ. Βασιλείου με τόσων έμπνευσιν και έπιτυχίαν έζωγράφησεν έφέτος, προσδώς εις τό περίπτερον μίαν

άναμφισβήτητον αίγλην και γραφικότητα.

Δέν προτίθεμαι θέβαια να προβώ εις ύποδείξεις. Νομίζω όμως ότι όταν ή Τέχνη τίθεται εις την ύπηρεσίαν των μεγάλων 'Επιχειρήσεων ή 'Όργανισμών, ή ώφέλεια είναι διττή και έπιχειρηματικώς και κοινωνικώς, δεδομένου ότι δέν θελτιούται μόνον ή στάθμη της προβολής αλλά και καλλιεργείται εις τά ευρύτερα κοινωνικά στρώματα τό αίσθημα του ώραιου και του καλού. Δέν θα ήτο ίσως ύπερβολή αν ύπεστήριζε κανείς ότι εις εκδηλώσεις ως αυτή της 'Εκθέσεως Θεσσαλονίκης, όπου ή 'Ελλάς προβάλλεται διεθνώς, ή συνεργασία της Τέχνης, θα έπρεπε να είναι ευρύτερα.

Η ΔΕΗ πιστεύουσα εις την άνάγκην και την σκοπιμότητα της συνεργασίας αυτής, δέν έδίστασε να την καθιερώση. 'Ο ένθουσιασμός με τόν όποιον έγένητο και πέρυσι και έφέτος δεκτά, καταδεικνύει τό θαύτερον καλλιτεχνικόν αίσθημα του κοινού και δημιουργεί την ύποχρέωσιν όπως ή προσπάθεια συνεχισθῆ κατά περίπτωσιν και εις τό μέλλον.